Vodohospodárska výstavba

Otvorená výzva odborníkov k príprave štúdie uskutočniteľnosti Prečerpávacej vodnej elektrárne Málinec – Látky

My, nižšie podpísaní odborníci z oblasti vodného hospodárstva, ekológie, prírodných a technických vied, energetiky, výskumu a akademickej sféry, považujeme za svoju odbornú a spoločenskú zodpovednosť vyjadriť týmto listom podporu odborným tímom a inštitúciám zabezpečujúcim prípravu štúdie uskutočniteľnosti projektu Prečerpávacej vodnej elektrárne Málinec – Látky. Obraciame sa pritom na odbornú aj laickú verejnosť, médiá, občianske iniciatívy, ako aj na predstaviteľov verejnej správy a politických subjektov s cieľom prispieť k vecnej, racionálnej a odborne podloženej diskusii o tomto strategickom zámere.

Zdôrazňujeme, že príprava štúdie uskutočniteľnosti predstavuje štandardizovaný odborný proces, ktorého cieľom je systematické a nestranné posúdenie technickej realizovateľnosti projektu, jeho environmentálnych, spoločenských a ekonomických implikácií, ako aj identifikácia potenciálnych rizík a prínosov. Tento proces je založený na aplikácii vedeckých metód, analýze empirických dát, realizácii terénnych prieskumov a využívaní overených analytických postupov v súlade s platnou legislatívou, odbornými normami a medzinárodne uznávanými metodickými rámcami. Odborníci zapojení do prípravy štúdie v tomto kontexte nevykonávajú hodnotové ani politické rozhodovanie, ale zabezpečujú odborný podklad nevyhnutný pre kvalifikované rozhodovanie kompetentných orgánov.

V tejto súvislosti považujeme za zásadné upozorniť na potrebu rešpektovania odbornej integrity jednotlivcov a pracovných kolektívov, ktoré sa na príprave štúdie podieľajú. Osobné útoky, diskreditácia odborných kapacít či spochybňovanie vedeckých postupov bez vecnej argumentácie sú v rozpore s princípmi odbornej diskusie a neprispievajú k porozumeniu komplexných súvislostí posudzovaného zámeru. Akademická a odborná polemika má byť vedená na základe overiteľných dát, metodickej transparentnosti a racionálnej argumentácie, nie prostredníctvom emocionálnych alebo ideologicky motivovaných tvrdení.

Zároveň považujeme za nevyhnutné zdôrazniť potrebu práce s pravdivými, overenými a kontextualizovanými informáciami. Šírenie neúplných, nepresných alebo dezinterpretovaných údajov môže viesť k epistemickému skresleniu verejnej diskusie a k predčasným záverom, ktoré nie sú podložené výsledkami odborného skúmania. Štúdia uskutočniteľnosti je procesom, ktorého

poznatky nadobúdajú význam až v kontexte komplexného vyhodnotenia všetkých relevantných dát a vzájomných väzieb medzi technickými, environmentálnymi a socioekonomickými faktormi.

Osobitne zdôrazňujeme potrebu zachovania nepolitického a odborne autonómneho charakteru prípravy štúdie uskutočniteľnosti. Zneužívanie odborného procesu na politické alebo ideologické ciele je v rozpore so zásadami dobrej správy vecí verejných a so základnými princípmi vedeckého poznania. Štúdia uskutočniteľnosti nepredstavuje rozhodnutie o realizácii projektu, ale analytický nástroj, ktorého cieľom je vytvoriť poznatkový základ pre následné, spoločensky zodpovedné rozhodovanie.

Pre zabezpečenie odbornej relevancie a validity výsledkov považujeme za nevyhnutné umožniť realizáciu všetkých plánovaných odborných činností, vrátane geologických, geofyzikálnych, hydrologických, ekologických a technických prieskumov, ako aj dôsledné spracovanie a interdisciplinárnu interpretáciu získaných dát. Iba na základe takto získaných a odborne vyhodnotených poznatkov je možné formulovať závery, ktoré budú metodicky obhájiteľné a využiteľné pre ďalšie rozhodovacie procesy.

Na záver vyjadrujeme presvedčenie, že rešpektovanie odbornosti, vedeckých metód, faktov a transparentného postupu je základným predpokladom pre kvalifikovanú spoločenskú diskusiu o projektoch s potenciálne významným vplyvom na životné prostredie, hospodárstvo a energetický systém krajiny. Veríme, že iba na základe komplexne a profesionálne spracovanej štúdie uskutočniteľnosti môže vzniknúť rozhodnutie, ktoré bude v súlade s princípmi udržateľného rozvoja a verejného záujmu, bez ohľadu na to, či jeho výsledkom bude odporúčanie projekt realizovať, modifikovať alebo nerealizovať.

Meno a podpis

Výzvu podpísali zástupcovia organizácií, ktoré reprezentujú stovky až tisícky špecialistov a odborníkov v oblasti vodného hospodárstva, ekológie, prírodných a technických vied a energetiky, a to najmä:

Najvyšší predstavitelia slovenských univerzít STU, TUKE, Žilinská univerzita

Dekani fakúlt a vedúci katedier, ktorých zameranie súvisí s vodným hospodárstvom, hydroenergetikou, strojárenstvom, environmentálnym inžinierstvom

Bývalý prezident Slovenskej republiky - vodohospodár

Predstavitelia odborných vedeckých a výskumných organizácií

Odborníci v oblasti vodného hospodárstva, ekológie, prírodných a technických vied a energetiky